

F L O R   D E   C A R D

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

BOLLETÍ-REVISTA DEL CENTRE CULTURAL CARD * OCTUBRE DE 1982 * Nº 75

Sant Llorenç visqué plenament la jornada electoral, un dels pocs actes democràtics ja arrellats: el fet d'anar periòdicament a votar per tal d'elegir els seus governants.

Tenint els resultats a mà i comparant-los amb els de les altres votacions (1977 i 1979 -veure comparacions a una altra pàgina- se'ns ocorren diversos punts de seriosa reflexió:

* Augmenta amb un 11'90% l'índex de participació. Índex que també augmenta en el conjunt de tot l'Estat. I és aquesta -fixau-vos-hi bé- l'única cosa en què s'assemblen les nostres votacions amb les de la resta de l'Estat Espanyol: l'augment de l'índex de participació! Quines són les causes en el nostre cas concret? Potser es podrien llançar diversos interrogants, com és ara: el bon temps? -no oblidem que l'any 79 feia dia ploviscós-; por al socialisme? -pensem que a la campanya "se sentia" allò de Felipe Presidente, i aquest augment podria ésser certa reacció-; augment de votants? -poc més o manco ja voten els de l'explosió demogràfica dels anys 60-...; i qualcun més. El que no sembla gens convincent, ara i aquí, és allò de "reacció de càstig al golpisme" que digueren alguns polítics nacionals davant l'augment del nombre de votants.

* El vot és estable. Pam envant, pam enrera, la gent que vota a dretes i esquerres és la mateixa a les tres darreres votacions. Hi ha un constant i molt baix índex d'augment del vot esquerrà, potser degut al canvi generacional; és a dir, potser la gent jove és la que manté aquesta constant.

* Sant Llorenç és clarament un poble de dretes, o per dir-ho d'una altra manera més exacta, no és un poble d'esquerres. I es pot dir això perquè a les tres ocasions ha demostrat el que no vol votar -té clara la línia divisòria dretes-esquerres, i en base a aquesta línia i a l'oferta electoral atorga el seu vot-. És a dir, dins l'espectre de la dreta, donarà el seu vot a l'opció que li pareixi més clara, o hagi fet més propaganda, o... -el que abans era UCD,

ara és AP, CDS i UCD, essent ben curiosa la força de la recerca del vot directe, persona a persona, com bé demostra el nombre de vots de la CDS (Tomeu Carbó)-.

* Dels dos punts anteriors se'n dedueix la clara conclusió: la gent llorencina s'ho pensa, vota, sap a qui vota, i no s'equivoca -fent referència a dretes-esquerres-, el que desautoritza completament tots aquells alegres endevinaires que divinen i repeteixen que el poble no està preparat, que el vot és alegre,... (i en definitiva que, com que el poble no se sap governar, ja ho faran ells, que en saben).

* I potser un darrer punt de reflexió seria la desavenència del vot llorencí (predomini de dretes sobre esquerres) amb el vot mallorquí (certa igualtat entre dretes i esquerres), i en cara més amb el conjunt del vot espanyol (fort predomini de l'esquerra). És obvi que, a l'hora d'anar a votar no ens assemblam a la generalitat. Potser el motiu és que el vot llorencí, malgrat el predomini d'assalariats i l'alt grau de benestar i riquesa per càpita, és encara un vot eminentment agrari; és a dir, per poc que hom tengui se sent empresari, i enfront del risc que suposa anar a l'aventura de l'augment del patrimoni, té por a perdre el poc que té.

Si tenim en compte, com a criteri d'anàlisi, la renda per càpita, hom es podria esperar un comportament electoral paregut al de Catalunya o Euskadi, dues comunitats on les tendències estan relativament equilibrades. L'única regió, en canvi, que presenta una distribució semblant a la nostra és Galícia, tot i éssent terra d'emigració, una de les més pobres de l'Estat Espanyol i estant fortament controlada per un polític i no per un partit. Així i tot, la preponderància del vot de les dretes a Sant Llorenç duplica, encara, el d'aquesta regió.

Sense ànim de que puguin ésser les úniques, aquestes són les conclusions que hem deduït de la comparació dels resultats de les diverses eleccions.

Flor de Card

Bolletí-revista del Centre Cultural Card, de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: Carrer de Sant Llorenç, 36.

Octubre de 1982. Número 75.

Director: Bartomeu Domenge i Amer.

Cap de Redacció: Josep Cortès i Servera.

Dipòsit legal: 765-1973.

Edita: Centre Cultural Card.

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

COL.LABORADORS

	Portada
Jaume Ramis	3
Miguel Vaquer	Agraïment
J. Santandreu	Acudits al vol
Guillem Pont	Els quatre clotets
Josep Cortès	Espipellades
	Els resultats
	Eleccions
	Crònica informal
	Ciclisme
	Batec
B. Matamalas	l'ascensió de l'escolà
Antoni Galmés	L'amo Antoni Fai
Ramon Rosselló	Història
Ant. Mesquida	Objectors
Francesc Clapés	Costums
Maria Galmés	Batec
	Si lleu...
	Relacions exteriors
Miquel Sureda	Esports
Andreu Amer	Tresoreria
Guillem Quina	Distribució
Bel Nicolau	Distribució
Pere J. Llull	Transcripció
Felip Forteza	Secretaria

A TODO EL PUEBLO DE SAN LORENZO

Después de haberse celebrado en San Lorenzo, como en la totalidad de los pueblos de ESPAÑA, las ELECCIONES GENERALES del 28-0, quiero en primer lugar agradecer y felicitar al mismo tiempo a todas las personas de este municipio por su colaboración democrática de ir a cumplir como ciudadano su obligación, que es el depositar su VOTO en las urnas correspondientes.

En segundo lugar agradecer también a la totalidad de las personas que durante todo el día permanecieron en sus mesas respectivas, colaborando de una manera eficaz y limpiamente en el difícil trabajo de atender a los votantes que les tocaron en turno.

Y a continuación, y como militante de ALIANZA POPULAR en San Lorenzo, AGRADECER y dar las gracias a todos los que con su VOTO hicieron posible la consecución de que ALIANZA POPULAR fuese sin lugar a dudas el partido mayoritariamente más votado en nuestro municipio.

Por ALIANZA POPULAR
Miguel Vaquer Melis

ACUDITS AL VOL

1.- Si bé és veritat que el Poble ho soporta tot i que, fins i tot Espanya tira un molt a masoquista, no crec que ningú es mereixi tres plagues seguides d'una tal categoria intoxicant: EL MUNDIAL, LES VOTACIONS i LA VISITA DEL PAPA.

2.- Abans sabia que la política era un mal necessari; ara he après que, a voltes, -massa sovint- és un trist espectacle.

3.- Per no repetir l'exclamació de sempre. -"increïble, increïble"- valia la pena davant la torrentada de les eleccions i de la visita polaca, inventar una nova interjecció. Jo l'he triada un tant culturalitzant, diu: -Quin rostre, Déu meu, quin rostre!

4.- M'agrada la definició de poesia que vaig escoltar, fa poc, a un barracaner il·lustre: "Poesia és tot allò que se perd quan s'intenta traduir-la".

5.- Per comunicar-te pot servir qualsevol llenguatge, fins i tot el mímic; per IDENTIFICAR-TE només hi ha una llengua: la teva.

6.- Si vols esgarrifar-te escolta aquesta definició d'home: "Home és aquell que diu tot lo que pensa i fa tot lo que diu", però si vols que et crucifiquin intenta posar-ho en pràctica.

7.- Quan t'aplega l'ona només et pot salvar la mà d'un altre, però l'aigua salada que has engolida no te la treu ni Déu.

8.- Lo trist no és estar trist, lo trist és no tenir per QUI estar-hi.

9.- Tant per viure com per escriure lo difícil no són els verbs ni els substantius, lo difícil són els adjectius; d'haver d'elegir, jo en triaria dos: ARRELAT i VINCLADÍS.

10.- Estic tan avesat a rebre que quan em parlen de donar ja no deman QUÈ, sinó PER ON.

11.- Tots, al llarg de tota la vida, cercam tornar escoltar la mateixa cançó, encara que li posem simfonia i coro: EL VOU-VERI-VOU.

12.- Si et fessin una col·lecta per pagar-t'ho, tu també no viatgeries? Jo, sí.

Jaume Santandreu

Na Bàrbara va parlar d'un cas real ben demostratiu del que podríem anomenar "generalitat a la que la gent dona l'esquena".

Era a la reunió dels pares de pàrvuls i digué: "Sa meva nina va passar es cursos de parvulari sense sebre llegir ni escriure. Anà a primer i en quinze dies va dominar ses dues coses i va ser -i encara és- de ses primeres de sa classe; així és que a jo m'és ben igual si no les fan llegir".

La cosa que va venir a dir na Bàrbara és que els nins tenen un "punt de maduresa" en el qual l'aprenentatge de les tècniques (de lectura, escriptura, musical,...) és ràpidament similat.

¿Com s'arriba millor en aquest "punt de maduresa"?

Està prou demostrat que qui millor hi arriba és aquell nin que ha pogut exercitar i desenvolupar totes ses capacitats físiques i mentals.

Dissortadament encara n'hi ha molts que pensen que l'única manera d'arribar-hi és delectre jant síl.labes i mots.

Com dissortadament encara n'hi ha alguns que pensen que l'home no ha trepitjat mai la lluna.

¿I tanmateix se'n deven tèmer, aquests que duen la Y de PRYCA o la C de CONTINENTE aferrada en el vidre posterior del cotxe que fan propaganda d'una Gran Empresa, i al mateix temps la panyema als petits comerciants?

És una manera subtil de fotre el cosí, veïnat, amic, conegut... que es guanya les sopes venent a la menuda.

Aquest mes toca xerrar de política. Qui ho dubta!

Personalment em diven més coses els fets que no les paraules.

Amb tot i amb això les paraules que he sentides -poques- m'han semblat molt boniques, però...

No és seriós retreure solament les vergonyes dels altres i amagar les pròpies.

No és seriós jugar amb els desconeixements de la gent dient només mitges veritats.

No és seriós dir i prometer unes coses quan a l'hora de dir-les ja se sap que no es podran complir.

Però tot això ja no té raó d'ésser. A hores d'ara ja tenim un nou Parlament. Observem els fets d'aquests quatre anys i en tornar-hi tendrem el vot més clar.

La terra, les plantes són generoses. Si una persona les cuida, les mima, les estima, gairebé mai no serà traït.

I si un dia ho és, haurà de donar la culpa a les incontrolables forces de la naturalesa contra les que no s'hi pot lluitar.

Què ho és de diferent la relació que s'estableix entre els homes! Adesiara hom se sent traït i no pot culpar a forces incontrolables: simplement la persona no respon.

Des d'ara estim una mica més la vida pagesa. Des d'ara entenc una mica més l'ancestral bonhomia de l'home que tracta amb la terra. Des d'ara augmenta l'encara tendra desconfiança al tractar amb altres homes.

La terra no traïx, els homes si.

Guillem Pont

No hi ha dubte que es partit que s'ha preocupat més de fer campanya a Sant Llorenç ha estat "Alianza Popular". Va dur es número 1 de sa llista, n'Abel Matutes, que va xerrar pausat i se va deixar entendre. Es seu company de mitin va ser una mica massa escandalós i es seu mallorquí no era d'es millors que he sentit. Va congregar un centenar curt de persones.

"Unión de Centro Democrático" va ser es qui va cloure sa campanya a Sant Llorenç. Es seu representant, n'Alexandre Forcades, no fou gaire bon orador, però així i tot se'n va mig desfer. Es col.loqui se va allargar més que en ets altres, i va ser s'únic que va donar un programa més o manco extens an ets assistents.

Arreplegà un centenar gros de llorencins.

Es "Centro Democrático y Social" no va fer mitin, perquè segons diven, creuen que tanmateix només hi van es qui ja tenen es vot decidit, o a favor o en contra.

Convidaren es militants i simpatitzants a una xerrada amb en Josep Melià que se va fer a Ca'n Tomeu Carbó. M'han dit -jo no hi era- que n'hi havia devers cinquanta.

Posteriorment, alguns militants se passejaren casa per casa per explicar es programa.

Es "Partido Socialista Obrero Español" va ser es qui va fer sa campanya més silenciosa de tots: ni va aferrar cartells (o els hi taparen), ni va fer mitin ni va repartir sobres per totes ses cases (al manco en va deixar moltes).

O no creuen en sa propáganda o es seu interés és més aviat escàs.

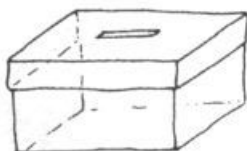

Es Partit Socialista de Mallorca va conseguir que una vuitantena de llorencins anassin a escoltar ets arguments d'en Climent Garrau, que, per cert, va xerrar millor que es seu acompanyant.

Es fet de que el presentàs n'Antoni Sansó va fer que se confirmàs es rumor de que aquest partit ja té representació oficial a Sant Llorenç.

Quan alguns de sa cinquantena d'assistents se'n temeren que no venia na Francesca Bosch a fer es mitin d'es "Partido Comunista de España", volien demanar explicacions a en Gaspar Nito.

En acabar, reconegueren que en Miquel Rosselló se'n sap desfer ben bé i, apart d'estar o no d'acord amb sos comunistes, convengueren que per ventura era es millor orador que havia passat per Sant Llorenç en aqueta campanya.

Consider que és de justícia fer constar que, si no vaig errat, es militants més significatius d'es partits a Sant Llorenç no actua- ren correctament, en so sentit que només assistiren an es mitin d'es seu propi partit. D'aquesta afirmació s'han d'exceptuar es batle i en Tomeu Busco, que també eren an es d'es CDS i an es d'es PSM.

Maldament no s'estigui d'acord amb sa manera de pensar d'ets al tres, consider que és de bona educació anar a sentir-los, una perquè per ventura hauran de fer feina plegats durant quatre anys, i s'altra perquè sempre hi ha sa possibilitat d'aprendre qualque cosa.

Josep Cortès

Els resultats a Sant Llorenç

-6- (182)

CONGRÉS

	1977		1979		1982			
	VOTS	%	VOTS	%	VOTS	%	% MALLORCA	% ESPANYA
AP	180	7'66	49	2'44	839	36'83	35'71	24'9
UCD	1844	78'56	1416	70'62	359	15'75	10'06	7'2
CDS					429	18'83	5'12	2'6
PSOE	257	10'95	339	16'90	435	19'09	38'79	45'7
PSM	19	0'80	90	4'48	117	5'13	2'28	
PCE	14	0'59	24	1'19	9	0'39	1'56	3'8
ALTRES	7	0'28	29	2'92	21	0'92	6'48	15'8
BLANCS	2	0'08	1	0'04	15	0'65		
NULS	24	1'02	57	2'84	54	2'37		
TOTALS	2347		2005		2278			

PERCENTATGES DE VOTANTS

1977	76'87
1979	62'79
1982	74'69

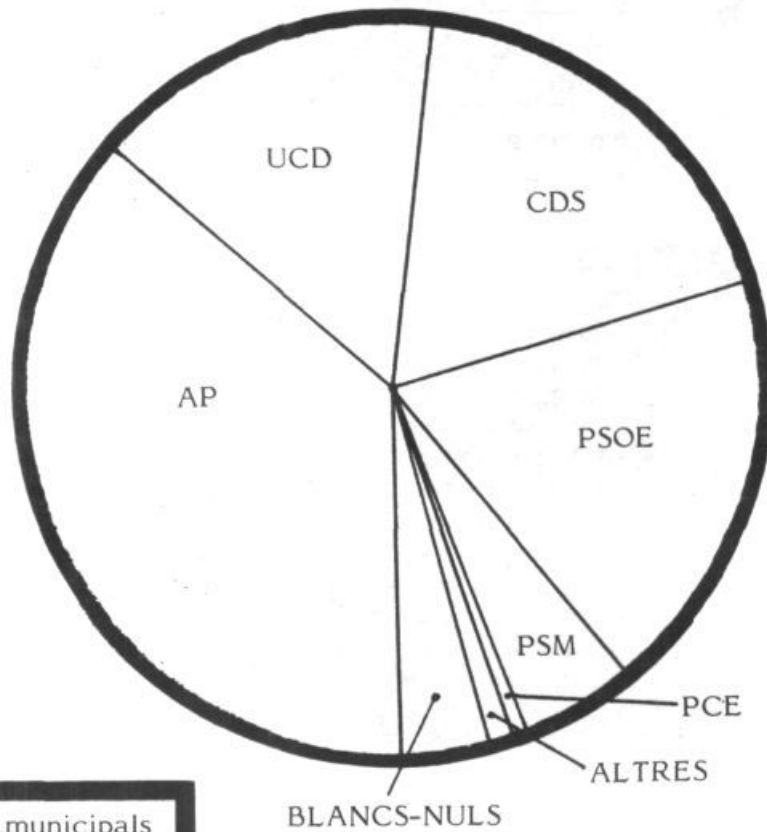
SENAT

	1977		1979		1982	
	VOTS	%	VOTS	%	VOTS	%
AP	281	6'42	128	3'28	1621	38'16
UCD	3377	77'63	2671	68'59	687	16'17
CDS					838	19'73
PSOE	564	12'88	543	13'94	782	18'41
PSM	40	0'91	284	7'29	287	6'75
PCE	34	0'77	47	1'20	22	0'51
ALTRES	18	0'40	78	1'98	10	0'23

PERCENTATGE SEGONS TENDÈNCIES

	1977	1979	1982
<u>DRETA</u> (AP, UCD, CDS)	87'1	75'4	74'36
<u>ESQUERRA</u> (PSOE, PSM, PCE)	12'9	24'6	25'64

REPARTIMENT

Si a les eleccions municipals de la primavera que ve es donassin els mateixos resultats que a les generals i es presentassin els mateixos partits, la composició de l'Ajuntament seria la següent:

AP	5
PSOE	2
CDS	2
UCD	2

-¿QUINA ÉS LA VOSTRA VALORACIÓ DELS RESULTATS?

-¿CREIS QUE A LES MUNICIPALS S'HI PODEN DONAR LES MATEIXES TENDÈNCIES?

GASPAR SOLER

No m'han sorprès, perquè jo se que Sant Llorenç és un poble conservador. Hi ha hagut aquesta eufòria de s'AP, que ha donat un resultat representatiu de lo que és es poble.

No crec que a ses municipals se donin es mateixos resultats, perquè ara votaven més es programa, i llavors votaran a ses persones que coneixen.

ANTONI SANSÓ

Segons es resultats, pareix que sa dreta se mantén -inclús ha baixat un poc- i s'esquerra ha pujat. Lo que antes era UCD-AP, ara s'ha repartit entre CDS, UCD i AP, i s'esquerra ha pujat un 1% en relació a ses darreres eleccions generals.

Crec que no se poden traslladar aquests resultats a ses municipals, perquè es candidats influeixen més que a nivell nacional.

BARTOMEU BRUNET

Me pareixen lògics, ja que sa gent de Sant Llorenç ha demostrat des d'un principi que no vol s'esquerra i s'han tirat a sa dreta. Consider un guanyador s'Aliança i un perdedor s'UCD.

No me pareix que se puguin comparar amb ses municipals. Sa gent ha votat tant sa dreta per fugir de s'esquerra, però crec que ses persones que representen es partits dins es poble han influït poc en so resultat.

BARTOMEU PONT

A ses eleccions sempre hi ha sorpreses. Jo crec que Alianza Popular ha tengut aquesta majoria tan significativa per sa por que té sa gent d'es poble de que guanyi es PSOE, i tant han arribat a dir que guanyaria que això ha estat una propaganda per s'Aliança.

Jo personalment estic satisfet d'es resultat, perquè CDS, que jo totsol represent, de moment, i essent un partit nou que no ha tengut temps de preparar-se i sense haver tengut ajuda de ningú, ha fet un resultat molt honorós. Per altra part és bastant raonable, perquè crec que a Sant Llorenç hi ha més gent de dretes que d'esquerres.

En quant a ses municipals, jo crec que no és massa significatiu, perquè en aquestes se vota més a sa persona que an es partit, sobretot si és es primer de sa llista, i si és un grup que sigui potable i fa feina, pot guanyar qualsevol partit que se presenti.

MIQUEL VAQUER

Hombre, jo crec que se demostra que Sant Llorenç és un poble bastant conservador; ara bé, s'han de tenir en compte, d'avui endavant, aquests vots d'es socialistes.

A ses municipals, jo crec que dependeix molt de sa llei electoral. Quan sapiquem si és sa mateixa o no podrem opinar millor.

IGNASI HUMBERT

Jo entenc que hi ha hagut un decantament molt fort cap a sa dreta, que consider que no és del tot real, perquè crec que es poble no va cap a postures tan dures com sa dreta d'es Fraga, sinó que és conservador, però més progressista que això. Aquest fet s'ha produït com a càstig an es partits de centre.

En relació an es PSOE ha seguit sa tendència general i ha pujat tres punts en relació a ses darreres.

Indubtablement tindrà influència a ses municipals, i molta. Ara bé, hem de tenir en compte que en es pobles petits com es nostro tothom se coneix, i s'influència no és tanta com a ses grans capitals.

Com que l'assumpte de la torrentada estava de bell nou damunt la taula i els perjudicis són massa grossos com per deixar-lo en mans de l'Ajuntament i desentendre's, el ple de l'11 d'octubre tornava ésser concurrit. Era qüestió de presionar perquè prenguessin una determinació i es comprometessin a qualque cosa.

Ja d'entrada, confirmant les sospites, el regidor Pont comunicà als assistents, que els d'Obres Hidràuliques i els de Carreteres els enviaven d'un a l'altre i encara no havien pogut aclarir res. Així i tot, emperò, li havien donat una idea que ell creia podia ésser bona: construir una presa a la part alta del torrent de manera que contingués la torrentada i només deixàs passar l'aigua que els ponts poguessin donar abast. Comprarien una partida de quarterades -que fins i tot es podrien conrarr- i encarregarien als tècnics un estudi sobre els costos i la viabilitat de la idea. (Aport el meu gra d'arena suggerint que no hi seria gens de demés, en cas de que l'enginy tiràs envant, que, ja que ens hi gastarem un bona partida de milions, insistissen en la necessitat de fer-lo un poc més resistent que el de València, no fos cosa que, com apuntà un dels assistents, rebentàs i ho deixàs tot fet una mar de llàgrimes i de llot).

Apart de la paretota i en un pla més pràctic, n'Andreu Sales proposà que, mitjançant una frontissa, els arrambadors que cuiden que ningú no caigui de la carretera al torrent, a l'indret de Ca'n Gostí, fossin mòbils, perquè, segons el seu entendre, són bons d'embossar, i en cas de torrentada no deixen passar l'aigua amb tanta fluïdesa com seria de desitjar.

Després d'haver-ho deliberat convenientment, acordaren donar un plaç d'un parell de mesos als tècnics perquè arbitrassin una solució, i si no s'hi aferrarien ells.

El segon punt feia referència a dues impugnacions que l'Ajuntament de Son Cervera havia fet a l'acord pres en el darrer ple, segons el qual s'autoritzaven provisionalment els polígons 36 i 46 de Son Moro.

Resulta que, segons els ceriverins, les tuberries i la depuradora d'aigües brutes ja no admeten més urbanitzacions, i, per tant, no donen el vist i plau perquè se n'hi afegixin d'altres.

L'Ajuntament de Sant Llorenç, després d'haver vist l'informe favorable dels tècnics, opinà que la intenció dels ceriverins és no deixar créixer el terme llorençí, posant traves a tot lo que acorden en aquest sentit. D'altra banda -afegiren- el fet de que l'Ajuntament de Son Cervera tengués, quan es va construir, un 61% del total de la població "depurada" i, per

tant, dels costos de la construcció, i el nostre només un 39%, no suposa que puguin decidir com si es tractàs d'una societat anònima, per la qual cosa acordaren no fer cas de les impugnacions presentades i reaprovar provisionalment els esmentats polígons.

Una de les impugnacions, segons tenc entès, parlava de la modificació d'un dels projectes, en el sentit de que un dels propietaris dels terrenys afectats tendria més metres de carrer que els que indicava el projecte original. Puc anar errat, però em sembla que aquesta modificació tampoc no fou acceptada.

En el tercer notificaren que rebien oficialment els terrenys on està ubicada l'escola de Cala Millor, cosa que, naturalment, ens omplí de goig.

En el quart punt digueren que tenien intenció de comprar el solar de na Francesca Comissa que està darrera les escoles, per tal d'ampliar el recinte.

Proposaren i acordaren que, després de fer mirar si el solar basta per construir-hi algunes aules, dos membres del Consistori i un de l'associació de pares anirien a Barcelona per tractar l'assumpte amb la propietària. (Es veu que fa més bo això d'anar a la Ciutat Comtal, perquè aquest estiu na Francesca ha estat una mesada per aquí i ningú no li ha dit res oficialment; i això que, segons digueren, el plaç per sol·licitar del Ministeri d'Educació i Ciència que faci obra a les escoles acabava el darrer d'octubre, i ara, si ho volen per l'any que ve, l'hauran d'enllestir amb dues grapades. A voltros, sufrits contribuents que pagau dietes i desplaçaments a Barcelona, ¿vos pareix que canviarà mai aqueixa manera de fer feina?

Com acabatall, reconegueren que el seu coneixement damunt projectes de construccions era més aviat escàs, ja que, quan es pensaven tenir els plans del futur escorxadador, els comunicaren que allò només era un dibuixet incorporat a l'informe. Mare Santíssimeta! I estaven a punt de subhastar-lo!

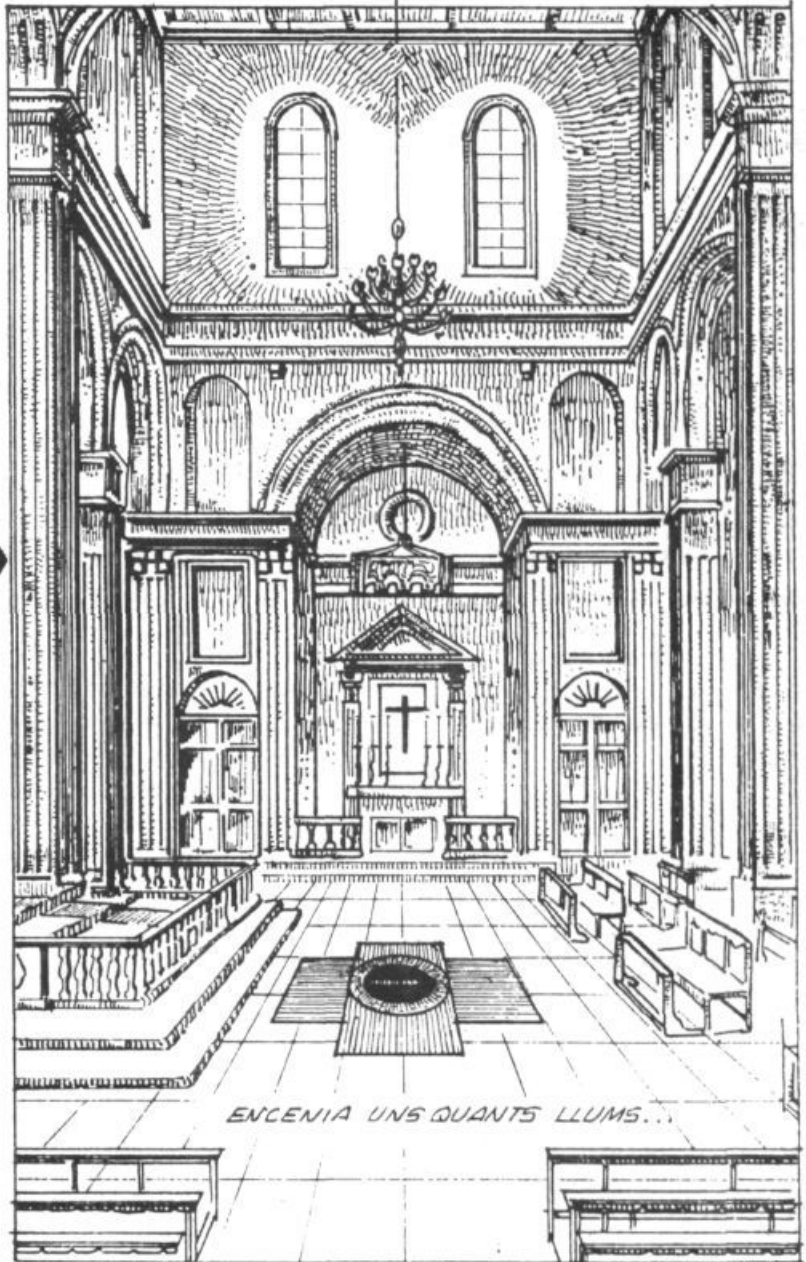
Evidentment, després d'aquesta, era ben hora d'aplegar, i, amb el consabut "s'aixeca la sessió", aplegàrem.

Josep Cortès

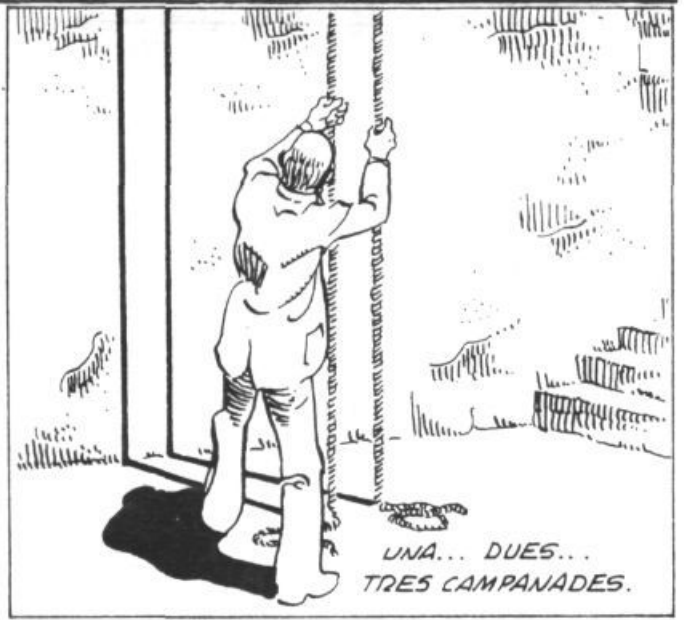
L'ASCENSIÓ DE L'ESCOLA MAJOR

GUIÓ I DIBUIXOS
TOMEU MATAMALAS

LLAVORS,
FEIA SONAR LES
CAMPANES PER A
CRIDAR LA GENT A MISSA.

UNA... DUES...
TRES CAMPANADES.

D'UNA ENCLËTJA QUALSE-
VOL, SORTIA, COM CADA MA-
TI, EL CRIT DE L'OLIBA...

POTSER DONANT EL
BON DIA A L'ESCOLA.

MENTRES ESPERAVA EL
CAPELLA PER A DIR MISSA
L'ESCOLA MAJOR DARRAVA
UNA ESTONA AMB EL CRIST...

AQUEST SANT
CRIST MIRACU-
LOS QUE, DIUEN,
ES VAN EGAR A
SORTIR DEL
POBLE QUAN
SE'L EN VOLIEN
DUR I QUE EL
TEMPS DE LA
GUERRA CIVIL
NO DEIXAVA
EXPLOTAR LES
BOMBES QUE
EL ROJOS TIRA-
VEN A L'ESGLÉSIA

VETLADA HOMENATGE-PRESENTACIÓ DEL DISC DE L'AMO ANTONI FAI

En aquesta vetlada homenatge-presentació del disc de l'amo Antoni Fai "TONADES I MÚSICA DE LLEVANT", he vingut convidat p'en Tomeu Massanet, aquest homo que tan bé dirigeix el CARD EN FESTA, logrant fer que en el card ningú no hi trobi cap espina, sinó la flor que té la virtut d'alegrar el poble i els seus entorns.

Fa cinc anys, podríem dir ahir, mos trobàvem aquí reunits molts dels que avui també hi som. En aquell dia de Sant Llorenç s'homenatjà a l'amo Antoni, molts diríem que se li va retre homenatge, però a mi no me va bé dir-ho així, pel particip passiu d'aquest verb, retut, paraula aquesta que, en bon mallorquí, vol dir cansat i acabat, i de cap de ses maneres se pot, ni llunyanament, associar a l'amo Antoni Fai, ni com a homo ni com a cantador, que n'està cansat i molt manco acabat, perquè encara té la vitalitat d'un jove, amb l'experiència de 80 anys. La vostra Mare de Déu Trobada va escoltar la súplica amb la que acabàrem la nostra xerrada aquell dia, fa cinc anys, que deia: "L'amo Antoni, encara que avui un poc fotudot, demanam tots a la Mare de Déu Trobada que vos conservi molts d'anys i vos faci durar bo i sà més que un mànec de cullera". La cullera no se si estarà un poc fotuda, però el mànec se conserva ben sà, gràcies a Déu. De cap de ses maneres, ni aprop fer-s'hi, és un homo retut.

També vull recordar altra volta aquell proverbi bíblic: "Feliços els pobles que saben honrar els seus fills que s'ho mereixen". I vos, l'amo Antoni, cantant i tocant la guitarra i el guiterró, vos ho heu ben merescut. Aquest guiterronet que, sense el seu meravellós contracant, pareix que a mateixes i copeos les falta lo seu i que els seus sons, al final d'una vetlada balladora, eren capaços de fer voltar les dones com una baldufa, feliç expressió de vostro Mn. Galmés, capellà Capirró, a Flor de Card.

Guiterró que per algun mallorquí, no de per aquests indrets, és menyspreat, i en canvi és instrument que, a semblants versions, el trobam al llevant de la península, a Canàries, Portugal i a nombroses nacions i comarques americanes. És un instrument alegre en els seus sons i que sòlament el sentir-lo ja fa ballera.

Avui, l'amo Antoni, se compleix un desig vostro i dels vostros amics, començant p'en Tomeu Massanet, Card en Festa, Escola Card i tots els altres, de poder presentar al vostro poble, Menorca i Eivissa, la vostra preciosa veu, tan vostra, i els sons de la vostra guitarra i del vostro guiterró, gravats en disc i cinta, perquè així els vostros i els nostros fills, néts i renéts i tot el Regne de Mallorca poguem gaudir per e sempre de les TONADES I MÚSICA DE LLEVANT que, a vós, l'amo Antoni, vos ha fet un airet inmor-

tal. Que tot vos sia enhorabona i que la vostra vida sia tan llarga, que quan sieu vellet pogueu escoltar com cantava aquell jovenet de 80 anys.

Gràcies a l'Ajuntament de la vila, que ja demostrà fa cinc anys l'estima en què vos tenia i que ha posat les estovalles perquè aquesta gravació s'hagi pogut dur envant, amb l'ajuda d'altres persones i entitats, entre elles, La Caixa.

Els SIS SOM, encapçalats per la coratjosa, sense aturrall, estimadora i coneixedora de les coses pageses, encara que estigui a Ciutat, na Bel Cerdà, han fet possible també aquesta gravació, que sona molt bé, sempre amb la veu de l'amo Antoni que lleugera se passeja per damunt tots els sons. Tots els amics de l'amo Antoni vos agraïm aquesta tasca de bon de veres, així com les col·laboracions d'en Font Pella, en Guiem Sacos, na Margalida, l'amo en Toni Salom de Petra i d'en Pep de Son Berga.

Fa quaranta-set anys, l'any 1935, na Catalina Nadal Ramon de Son Sardina i esposa d'un llorençí, per aquestes festes va gosar ballar en públic un bolero, que li varen haver de cantussejar, perquè cap dels sonadors en sabia. Qualcú el trobà un ball un poc escandalós, no havien vist mai aquella forma de ballar, però conten que el públic li féu prou mamballetes. Aquell ball, el bolero, popularitzat ja p'el ponent i centre de l'illa, per aquestes encontrades del llevant era exòtic, i no fou admès pel poble fins ben

passada la nostra guerra; i avui, encara, per aquí, nos trobam més entre noltros en ses voltes d'un copeo, el puntejar d'una jota i les traves d'unes mateixes, amb esclafits que se sentin de cent passes lluny; però aquesta família, a la que ningú no podrà llevar el coratge i l'illusió que una avantpassada seva va posar ballant el primer bolero a la vila, ha volgut sumar-se a l'homenatge a l'amo Antoni, i estic segur que el poble li ho agraeix de bon cor. Aquests fets no es poden oblidar.

A voltros, cantadors, balladores, balladors i sonadors que heu comparegut de Menorca, Eivissa i de tots els indrets de la nostra illa a donar llustre a l'homenatge amb la vostra presència, a aquest jovenet de 80 anys que, sense fer res més que raspar una guitarra i un guiterró i cantar a l'estil del seu poble, ha conseguit enaltir la seva vila, i aquesta, en justa correspondència, ha volgut honrar l'amo Antoni; a tots voltros, que tan bé heu respost a aquesta crida, l'amo Antoni, la vila, Card en Festa, l'Escola Card i jo personalment, vos ho agraim de bon cor, i aprofitant aquesta tan bona avinentesa, m'atrevesc a demanar-vos a tots que imiteu l'exemple de l'amo Antoni, en l'afany de conrar, cadascú dins el seu re dol, les particularitats dels cants i balls del seu poble; perquè el ball popular no és sòlament sortir a rotlo, marcant al seu capritxo l'un, dos, tres d'un compàs ternari, sinó matisar en traves, punts i voltes que ja feren els nostres avantpassats, en copeos, jotes i boleros, i la manera de mōre braços, mans i cos de les vostres encontrades, per conseguir amb aquests matisos propis conservar el gran tresor dels nostros balls i cants populars. Ja sabem prou que els balls populars són la lliure expressió dels sentiments individuals, i que els sentiments d'avui no són iguals als dels nostros avis, com tampoc els dels avis foren els mateixos dels dels seus avantpassats; però si no feim cas d'aqueixos matisos, deixarem de fer cas a lo nostros, que deim que volem conservar, i això és tasca en bona part de les dones, que han estat, són i han d'esser les que marquin les pautes en els balls populars, que els homos sempre han tengut prou feina en seguir-les, i és que les dones sempre han comandat en les cases i fora d'elles, i en els balls, encara que qualque homo estigui empeguit de dir-ho.

Perdonau-me aquesta fuita, però estiguen ben segurs que tots admiram els fandangos i jotes menorquines del CAMÍ D'EN BARROTES; la curta, la llarga i les dotze rudades dels COMPANYYONS D'EIVISSA; les mateixes, copeos, jotes i boleros dels grups mallorquins, CARD EN FESTA i ESCOLA CARD d'aquesta vila; d'ARTÀ CANTA I BALLA; de sa REVETLA DE SON SERVERA; de la RONDA-LLA D'ES PLA I PUIG DE BONANY de Petra; de l'ESTOL D'ES GERRICÓ, de Felanitx; d'ALIORNA, de Ciutat; d'AIRES DE PAGESIA, de Sant Joan; de l'ESCOLA MARÇAL EN FESTA, de Sa Pobla; dels AIRES SOLLERICS; de l'ESCOLA DE BALLS, d'Alcúdia; de l'AGRUPACIÓ FOLKLÒRICA

de Manacor; de la REVETLA D'ALGABELLÍ, de Muro, i de l'ESCOLA DE BALLS de Son Carrió.

Jo vos diria moltes de coses que record de tots els indrets d'on heu venguts, però la tasca nostra és homenatjar tots junts aquest llorençí, nat a Manacor, jovenet de 80 anys que és l'amo Antoni Fai, i fer la presentació del seu disc TONADES I MÚSICA D'ES LLEVANT, feta amb la ben trempada col.laboració se SIS SOM i dels altres que ja hem dit.

Com a record d'aquesta vetlada, jo li entreg a l'amo Antoni un humil llibret meu de coses nostres..., en Tomeu Massanet, en nom seu, de Card en Festa i de l'Escola Card, una medalla i una cadena perquè la pogueu dur tota la vida penjada pel coll,... el concejal president de la Comissió de Festes, un preciós ram de roses... i el batle major una magnífica placa com a recordança d'aquest merescut i ben trempat homenatge.

I ara, per acabar, i crec que ho puc fer en nom de tots els presents, una forta aferrada pel coll a l'amo Antoni, i amb aquesta, una enhorabona com unes cases i que visqueu molts d'anys!

Antoni Galmés

LA EQUITATIVA
fundación rosillo
SEGUROS

Cardassar, 17

PEP BLAU

FERRER MECÀNIC

Carrer Ferrocarril, 1

SON CARRIÓ

1247.- Pere Soler ven a Pere Torrents de Manacor un sarraí blanc per preu de 120 sous malgoresos.

1251.- Era batle de Manacor i Bellver Bernat de Gavaldà.

1254.- El lloctinent reial del Regne de Mallorca ven a Salvador de Bellver el dret reial d'aquest any sobre el vi, lli i cànjom de la Parròquia de "Belvezer" per 9 lliures que en tregarà a la festa de Sant Miquel. Els mateixos drets sobre Manacor valgueren 10 lliures.

1259.- Guillem Serra, i Tarragó de Tamarit nomenen procurador Andreu Torrent per demanar i recuperar 146 sous als detenedors dels béns del difunt Arnau Serra. Testimonis: Pere de Pardines, Ramon Clarguer rector de l'església de Bellver, Pere Rebassa, Bernat Riera.

1267.- Venda dels drets del vi i lli de Manacor per 9 lliures i mitja.

1273.- Venda dels drets reials de Manacor i Bellver per 1.900 quarteres, meitat ordi, meitat forment.

1276.- La dona Gaia, viuda de Pere Vianaer, i els seus fills Bernat, Arnau, Guerava i Pelegrina, venen a Pere Galvó un rafal que tenen en nom de Bernat Burguet en el terme de Bellver, per preu de 70 lliures; confronta amb l'alqueria Mitjana, alqueria Alpare, alqueria de Guillem des Colomers, rafal que fou de Ramon Ozona.

1285.- Venda dels drets reials sobre els blats de Manacor i Bellver per 1.410 quarteres, meitat d'ordi, meitat forment.

1286.- Id. per preu de 1.370 quarteres. Id. el dret del vi 24 lliures i mitja.

1288.- Id. drets dels blats 1.230 quarteres.

1290.- Venda dels rèdits i drets reials sobre els blats (blat i ordi) de Manacor i Bellver per preu de 1.400 quarteres. Id. venda del dret sobre el vi per preu de 17 lliures. Aquest any els blats foren pagats a raó de 8 sous la quartera.

1291.- Venda dels rèdits i censals reials de Manacor i Bellver per preu de 313 lliures.

1291.- El batle major del Regne ven o estableix a Perico Carnisser l'escrivania reial de la Cúria de Manacor i el seu terme a cens anual d'un morabetí d'or per la festa de Nadal.

Ramon Rosselló

ESQUEMA D'UNA CAMPANYA DE DEFENSA CIVIL NO-VIOLENTA. (Després de l'ocupació militar)

Davant d'una resistència col·lectiva no-violenta, tan perillosa per a la moral de l'exèrcit com per a la reputació internacional de l'estat agressor -resistència que posaria aquest estat en la impossibilitat de dur la lluita al pla militar, i la reduïria constantment als plans polític i moral- la tàctica de l'invasor consistiria probablement en instal·lar un govern de col·laboració al que encarregaria de "mantenir l'orde".

La resistència es reduïria a una lluita política interior l'esperit i les tècniques de la qual es basarien en la no-violència. L'esmentada lluita podria consistir, per exemple, en establir governs paral·lels molt descentralitzats, que s'esforçarien per respondre a les necessitats de la població i que permetrien boicotejar el govern de col·laboració.

***

Condicions necessàries per a la lluita no-violenta:

a) La resistència no violenta implica una població ben informada dels principis i de les tècniques de la no-violència.

El seu estudi tendria lloc a les escoles, els col·legis, els liceus, els instituts, les universitats, alhora que grups ja convençuts i informats s'encarregarien d'ensenyar la pràctica a la vida activa.

Tot aquest esforç d'informació es traduïria, en definitiva, en dotar a la població d'armes no-violentes, desmilitaritzant així, descentralitzant i "civilitzant" la defensa.

b) L'assumpció pels individus i les col·lectivitats locals d'una gran part de llurs responsabilitats polítiques actualment encomanades a l'Estat.

La pràctica de la no-violència exigeix un coneixement dels engranatges polítics i econòmics del país molt superior al que posseïm actualment la major part de nosaltres. La formació en la no-violència és, al mateix temps, informació i educació cívica, i tot això fora de qualsevol condicionament polític o ideològic.

c) Un dels obstacles més greus per a la realització d'una resistència no-violenta és la injustícia social i la disparitat de nivells de vida que reina a la majoria dels països. No sembla fàcil que els treballadors explotats puguin sentir-se realment solidaris amb llurs explotadors.

Així i tot el sentit de solidaritat és una condició essencial de l'acció no-violenta.

Cal tenir en compte la dinàmica de la no-violència. Aquesta dona als explotats mitjants d'acció que han demostrat la seva eficàcia en les lluites socials.

(Continuarà)

Antoni Mesquida

A mitjan juny donaven punt es capvespre. Es sol ja encalientia molt fort i tenien sa classe es dematins. Es dia de Sant Pere se feia sa festa de final de curs de sa Doctrina, que acabava amb un refresc d'una ensaïmada i un polo.

Sa Doctrina acabava es dia de Sant Pere, però s'escola no s'acabava fins es primer diumenge de juliol. Aquest diumenge se celebra va sa festa de Sant Vicenç de Paül, es patró de ses Germanes de la Caritat. Assistien a l'Ofici Solemne que se feia a la Parròquia i era sa "despedida" d'es nins que ja havien acabat es curs i no porien continuar anant a escola. Aquella bona religiosa, pareixia que es seu cor se trencava quan veia que ja no mos podia tenir més temps amb ella, i mos feia algunes reflexions de lo que haviem de fer, portar-mos sempre bé, i recordar lo que mos havien ensenyat durant aquells vuit anys que haviem anat a s'Escola.

Aquest dia, ses autoritats anaven a casa Ses Monges a felicitar-les i a fer un refresc per tots es nins i nines i p'es benefactors d'es poble.

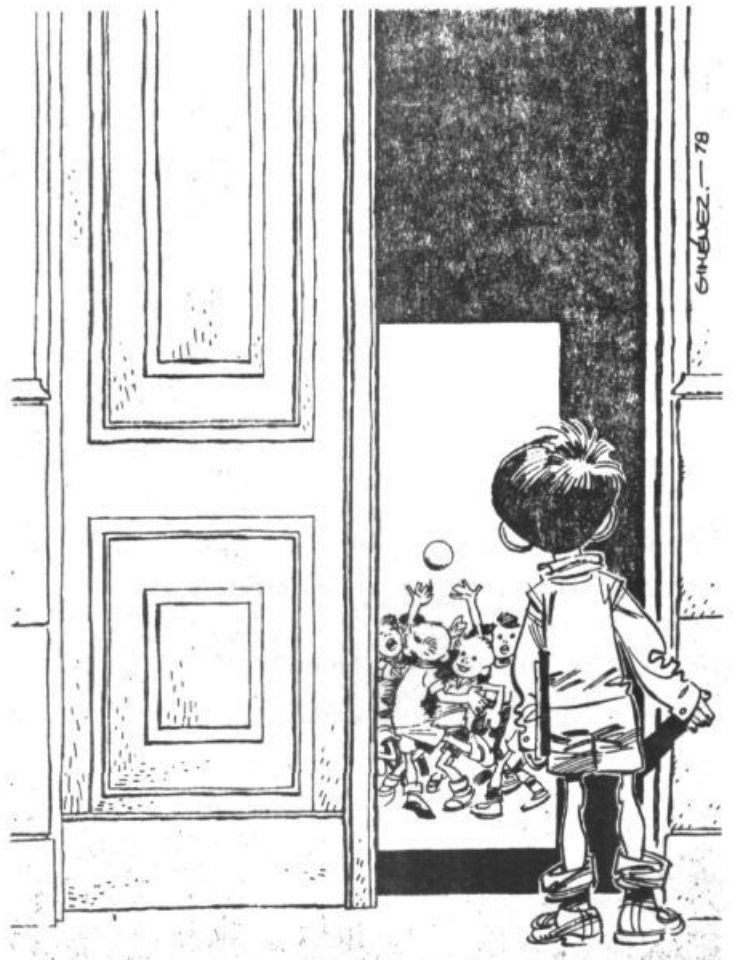
Després se donava es punt llarg, o sigui, ses vacances d'estiu. Ets al.lots de foravila anaven a jugar a batre i a dur es dinar an es que batiem. Es Camp Roig de Sa Cova era es lloc a on feia es millor vent i més aprop de la vila. Aquelles eres pareixien un teatre de cançons mallorquines. I acab amb una cançó dedicada a s'Era de Sa Cova:

Dins es Camp Roig de Sa Cova
diven que hi fa un bon vent,
per això molta de gent
hi ha fet una era nova.

CLINICA VETERINARIA	
T. 554265	Hernán Cortés, 3 MANACOR HORARIOS M. M. J. V. 6 a 8 tarde CONSULTA S. 11'30 a 1'30
Burgues, s/n.º (detrás parque municipal) Tel. 58 16 79 FELANITX HORARIOS L. M. M. J. 6 a 8 tarde CONSULTA D. 11 a 1	

Acabada així aquesta petita memòria o crònica d'es temps de quan jo era nin, que anava a s'Escola Nova, demanam an aquells homes que avui tenen ja de 55 anys per amunt, que avui molts són pares de família, que tenen un petit record o memòria per aquelles dues bones religioses: Sor Margalida de la Purisa i Sor Teresa de Jesús. Ses dues ja han passat a millor vida. Déu les premiarà es seus treballs, que feien amb tant d'amor; tan bons records tenim d'elles, que volem aquesta llavoreta que ha estada tants d'anys olvida da, siga coneguda; aquesta bona llavor que hem tenguda dins es nostro poble tenint ses germanes de la Caritat, que tant han fet amb so seu bon exemple de caritat i sacrifici, tots en tenim record. Siguem agraits i demadem a Déu i a la nostra Mare de Déu Trobada que les enviïn vocacions religioses per poder continuar aquesta gran obra de Sant Vicenç de Paül, que tant de bé fa a dins es poble. I a totes ses que ja han passat a l'eternitat, el Senyor les concedesca etern repòs i que sien premiades a la Gloria Eterna.

Santuari del Castañar
31 de març de 1982
Germà Francesc Clapés

Si teniu per costum, els diumenges, sortir a fer una volta per les carreteres de Mallorca, se cert que s'haurà estrevengut ben poques vegades que no trobeu una bona partida de persones de diferent edat i sexe que es passegen en bicicleta. El ciclisme afeccionat, o "cicloturisme", com es diu ara, ha brollat pertot arreu d'una manera espectacular, i Sant Llorenç no n'és una excepció: cada diumenge, unes trenta persones distribuïdes en tres grups, es vesteixen de colorins i s'empassen una bona partida de quilòmetres, amb l'únic propòsit de mantenir-se "en forma". D'altra banda, a la cicloturistada que s'organitzà per les festes de la Mare de Déu, hi participaren més de cent ciclistes. Gairebé podríem assegurar que hi ha més gent que es lleva el rovell amb la bicicleta que no amb el futbol, que ja és dir!

I no us penseu que només siguin quatre desenfeïnats que es volen llevar la panxa. No. Enguany n'hi ha hagut dos que no tan sols s'han atrevit a presentar-se a la volta a Mallorca per a veterans, sinó que un d'ells fins i tot l'ha guanyada. Perquè ens expliquin una mica de què anava la cosa, hem demanat indicis a Tomeu Carmany i a Jaume Fullana, els dos llorencins que hi participaren.

-Quantes categories hi havia, Tomeu?

-Tres. Es veterans, es qui havien participat a més de cinc carreres, però no s'havien classificat entre es cinc primers, i es de més de 50 anys, que eren es meus.

-I es teus, Jaume, quins eren?

-Jo anava amb sos veterans que no havien fet carreres en tot l'any.

-Hi va participar molta gent?

-De vuitanta a noranta corredors.

-Hi hagué cap incidència, Tomeu?

-A jo me volien tomar. Me deien: "Si no taies, a darrera!" "Uep! Sa carretera deu esser per tots!", deia jo, i havíem de taïar un poc per-hom. Però va anar bé.

-Com quedàreu classificats, Jaume?

-Vaig guanyar cinc copes: una de sa muntanya, una altra de sa general i ses altres tres una per cada etapa.

-Va ser difícil?

-No. De sa meva categoria no va ser difícil.

-(En Tomeu) Mira si va guanyar bé, que quan li donaren ses copes, va esser a s'únic que li digueren a veure si l'any que ve guanyava es campionat d'Espanya!

-I on eren ses etapes, Jaume?

-Una a S'Arenal, s'altra a Felanitx i s'altra a Sa Vileta.

-I quants de quilòmetres tenien?

-Entre vuitanta i noranta cada una.

-Per a mi un dia va ploure, eh, Tomeu?

-Jo vaig anar 50 o 60 qmts. amb brusca i aigo de damunt i de davall. Domés has de pensar que quan arribàrem un se va aturar devora sa seva dona i sols no el va conèixer!

-Idò a veure si animau sa gent i l'any que ve se n'hi apunten més.

-Just que n'hi hagués tres a cada categoria podríem guanyar es premi per equips.

-Veiam si ho fareu tenir de ver!

*****

Tot seguit ens dirigírem a Guillem de Ca's Coix, que sembla que també té qualque cosa que dir.

-Tenc entès que hi ha ganes de tornar moure es Club de ses bicicletes i que et volen fer es president. Què hi ha d'això?

-Si. Però domés és perquè damunt es papers hi ha de figurar qualcú. De lo que se tracta és de mirar que es club funcioni, i que quan hi hagi un companyero que guanyi sa Volta a Mallorca, en arribar aquí trobi una gent que li doni coratge per tornar-hi i no se trobi totsol.

-Pareix que hi torna haver afició a Sant Llorenç. Quants sou que anau en bicicleta es diumenges?

-Una trentena. Hi ha moltes més bicicletes, però encara no vénen amb noltros perquè no se troben forts. Esper que de cada dia se n'hi vagin afegint, i que l'any que ve no hagin d'anar a sa Volta a Mallorca de veterans en Tomeu Carmany i en Jaume Fullana totsols.

-Feis comptes organitzar coses p'es poble?

-Si an es poble li interessa, podem fer cicloturistades, com ses de ses festes de Sant Llorenç i de la Mare de Déu, circuits p'es poble, qualque carrera dins sa pista... si no la mos tomen...

-Massa bé. Sa qüestió és promocionar altres esports a més d'es futbol. Vols dir res més?

-En nom de tots es companyeros, vull dir que si hi ha qualcú que hi vulgui col.laborar, tant en s'aspecte moral com econòmic, serà ben rebut. És un club obert i no hi ha cap classe de distinció per sexe o per edat. Com més serem millor.

Josep Cortès

plancha y pintura

talleres

SON TORRENS

T. 537307

MURO

Calle Sureda, 1
Tel. 570624

SETEMBRE

Setembre, sa paia an es paier, i es raim per fer vi trepitja'l bé.

P'es setembre, carabasses.

Dia 29 d'agost neix na Maria Antònia Comissa, però p'ets assumptos legals li diran Gomila Jaume. Es Sebastià i n'Àngela, amb sa colleta, estan alabats.

Dia 30, es carrioners, que no poden consentir que els reprenguem gens, també augmenten sa plantilla. Neix n'Antoni Galmés Bosch, fill de Joan i Magdalena. Enhorabona.

1.- Posen sa bandera blava i blanca damunt l'església, senyal que comencen ses festes de la Mare de Déu. No durà tanta d'orenga com sa de ses festes de Sant Llorenç.

2.- Dia d'hivern. Fot un fred que pela, però espassarà, no passeu pena.

3.- Comencen ses festes de la Mare de Déu. Es torrent se desborda. N'hi ha que diven que ha passat més aigua que sa darrera vegada, però, com que es ponts no s'han embossat tant i ja la veien venir, no ha fet tant de mal com fa nou anys. Va començar a les dues i quart d'es migdia.

12.- Una partida de llorencins afeccionats an es ciclisme va a Lluc en bicicleta.

Hi ha una dotzena de nins i nines que combrugen per primera vegada.

Neix en Miquel Agustí Domenge Servera, fill de Miquel i Francesca. Salut!

14.- N'Edward Lewis James Mathews, que era un anglès que habitava per Cala Millor, entrega s'anima a Déu.

1951. Nomenen fill il.lustre de Sant Llorenç en Gabriel Carrió.

15.- Tocava començar s'escola, però encara no han tengut temps d'acabar-la de pintar.

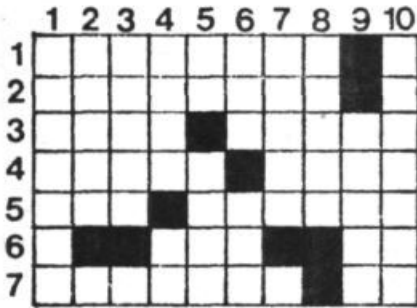
18.- En Miquel Font i na Sílvia Fornés fan s'esclafit. Que molts d'anys!

20.- Comença s'escola, però només es matins. An es 80 anys, mor en Joan Mesquida Domènge (Perlito). Descansi en pau.

22.- Moren na Catalina Duran Bauzà, de 74 anys, i en Miquel Llodrà Servera, de 83. Al Cel sien.

29.- Com és de rigor, comença s'estiuet de Sant Miquel.

Josep Cortès i Maria Galmés

MOTS CREUATS

HORITZONTALS.- 1.- Qualitat de lúcid. Vocal. 2.- Impregnar d'alum els teixits, abans de trenyir-los, a fi que els colors s'hi fixin millor. Cinquanta. 3.- Veritable. Pedra dura, de colors generalment disposats en faixes, varietat de quars. 4.- Que té afecció per una cosa. El primer home. 5.- Donar. Acollir amb aclamacions. 6.- Símbol de l'oxigen. Interjecció. En castellà, anar. 7.- En plural, relatiu o pertanyent a un radi. És el femení de l'adjectiu possessiu "son".

VERTICALS.- 1.- Que serveix per a lavar o rentar. 2.- Entre els turcs, doctor de la llei mahometana. Vocal. 3.- Tenir cura, ocupar-se, fer cas. Cinc-cents. 4.- Títol que tenen alguns prínceps mahometans. Gemec. 5.- Nom de lletra. Peça que tanca per la part superior una capsa, caixa. 6.- Nom de lletra. Contracció. 7.- Nin que fa de mosso d'un pastor. Símbol del sofre. 8.- Instrument que serveix per a llaurar. 9.- Sedàs molt atapeït. 10.- Trau sobreposat cosit a la vora d'un vestit.

SOPA DE LLETRES

Apa, a cercar els noms de deu parents.

S T S P B E F D E T
 C U N Y A D A T N O
 T I O S N F S G E L
 M S H I E J O K B O
 A O O E B L G N O Q
 R C R P O R R Q D X
 E A S C T M E D A D
 P T A Y N U C T B I
 E A N A M R E G L N
 M R T D I D A R A R

FUGA DE VOCALS

Q _ S V L F R R _ C
 M _ S S _ V _ T,
 _ B _ N S _ D ' _ N _ N Y
 L ' H _ N P _ N J _ T.

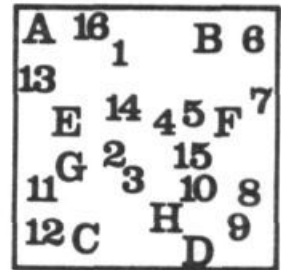
ENDEVINALLA

Perquè don a s'home gran comoditat, potades me peguen i en esser en es maig bones garrotades per lo meu descans.

PROBLEMA

Dividir aquest quadrat en vuit parts iguals, de manera que cada una d'elles tengui un número par, un senar i una lletra.

MARIA GALMÉS

SOLUCIONS

MOTS CREUATS

L U C I D E S A V A C U N Y A D A N T I O N S E A M S E O B A O R O G O D D E A N A M R E G P T A Y N U C E A T E R C R O R A O E B G O B T I O N S E C U N Y A D A N

FUGA DE VOCALS

R A D I A L S S A O A P A I R D A R A C L A M A V A M A N T A D A M V E R A A G A T A A L U M E N A R L A L U C I D E S A

SOPA DE LLETRES

A N A M R E G P T A Y N U C E A T E R C R O R A O E B G O B T I O N S E C U N Y A D A N

ENDEVINALLA

Una estora.

PROBLEMA

Qui es vol fer ric massa aviat, abans d'un any l'han penjat.

EL CARDASSAR

Durant el mes de novembre, el Cardassar n'ha donada una de freda i una altra de calenta. Si repassam el calendari ens trobam amb la primera sopegada dins ca nostra: va ser l'Escolar el qui ens va pispar un dels punts que consideràvem ben nostros, si bé és ver que va fer mèrits per aconseguir-ho. La seva defensa, un tant barbullera, va deslluir la feina del seu extrem dret, que, amb velocitat i bon futbol va desbordar la defensa del Cardassar sempre que va voler. Cal destacar, per part de l'Escolar, l'extrem; pel Cardassar la seva labor de conjunt, que va empènyer bastant, però no va bastar per endreçar el marcador. Resultat: 1-1.

El dia 10, a la visita a Montuiri, trobam un Cardassar crescut i en el millor moment de l'actual lliga. Davant del Montuiri -que de dur només en té la fama- es va jugar un partit noble i bo, amb un terreny de joc una mica blan degut a la pluja. Des del començament tractà de "tu" al rival, malgrat esser el Montuiri el qui obrí el marcador amb una jugada personal del seu interior dret, qui, després de sortejar tres defensors i el porter, col·locà el baló a la xarxa.

A la segona part presionà més el Montuiri, però d'una manera fictícia i desordenada. S'abocava cap a la porteria contrària amb ganes d'augmentar l'aventatge, cosa que aprofità el Cardassar utilitzant el contraatac. Amb un ariet inspirat mantenint-se en punta, els balons que pujaven dels interiors rondaven ràpidament per l'àrea contrària, cosa que es traduí en un resultat final de 1-2, que hagués pogut esser augmentat. Cal destacar la deportivitat. Basta dir que l'àrbitre no va haver de treure cap targeta.

Dia 17. El Cardassar s'enfronta a l'Atlètic Balears. Havien transcorregut una trentena d'anys des del darrer enfrontament, degut a la militància a distintes categories.

Del Balears s'han de destacar la seva deportivitat i el seu bon futbol. El Cardassar, encara que no oferís un partit tan bo com el del diumenge anterior, fou bastant acceptable, i deixà satisfets els seus seguidors. La primera part va esser de domini altern, amb avantatge pel Cardassar, arribant al descans amb un 0-0. A la segona part fou en Cánovas, d'una superba carabassotada, el qui obrí el marcador. Les esperances de victòria eren més que fundades, perquè els davanters locals conseguïen desbordar la defensa "baleàrica", presionant amb insistència davant la porteria contrària. Tot es va enfonsar quan, amb una treta de cornaló, el lateral "baleàric" va connectar un suco que trobà el porter a mitja sortida, i conseguí el gol de l'empatament, que ja seria definitiu.

El dia 24, amb el Cultural del Port de Pollença, va donar la freda a un partit avorrit i de baixa qualitat. Va perdre per un gol a zero davat un altre equip fat i amb poques idees, del que, segons la premsa local, l'únic que es va salvar fou el veterà Timoner, deixant constància una vegada més del seu punt d'honor esportiu.

ELS JUVENILS

Hi ha massa equips per tan pocs reporters, la qual cosa fa que no puguem atendre a tots tan bé com desitjaríem, però el diumenge passat sí que presenciàrem aquests formidables al.lots jugant un partit digne de la seva categoria. Va esser davant el Sant Joan on aquests joves ens oferiren un partit molt mogut i de qualitat. Ja d'entrada es veia el poc respecte que ens guardava el Sant Joan: la pilota pujava i baixava amb perillositat per a ambdues porteries, i així ho reflectia el marcador amb un dos a dos quan sols hi mancaven devers vint minuts per acabar. Va esser a partir d'aquí quan, d'un fortíssim xut d'en Bernat, s'aconseguí el gol que desnivellaria el marcador i encarrilaria el seu equip cap a una gran victòria. Resultat final: 5-2. A destacar: tot el conjunt, que si els auguris no s'equivoquen, enc que es mantengui a mitjan lloc, donarà que xerrar.

FUTBOL SALA

El dimarts dia 26 es trobaven en el poliesportiu "Es Canyar" de Manacor els nou equips que, una vegada més, fan comptes dur a terme un calendari de competicions, disputant-se el II TROFEU MIQUEL MUNTANER. Un grup de Sant Llorenç, patrocinat per "CRISTALERIA SAN LORENZO" s'hi ha inscrit, i començaran el dia 8 de novembre, facilitant així una alternança entre treball i esport. El grup de Sant Llorenç quedarà format per les següents persones: Sebastià Rigo, Jaume Ferrer, Sebastià Pomar, Nieto Díaz, Jaume Massanet, Jeroni Miquel, Rafael Melis, Àngel Rodríguez, Jordi Sansó i Eduard Caffa.

Als jugadors, organitzadors i patrocinadors, sort i endavant!

carpintería

HERMANOS FEBRER

Cra. Son Servera, 26
Tno. 56 90 74

SAN LORENZO

ESPORTS

SOLER - PONT

C. Nou, 35 ☎ 56 93 10 Sant Llorenç

BANCO ESPAÑOL DE CREDITO

BANESTO

La mayor empresa bancaria de España
a su servicio.

ACRISTALAMIENTO
DE VIDRIOS Y ESPEJOS

Cristalería
San Lorenzo

Calle Mayor, 71
Teléfono 56 92 11

Tno. 569067

gruas

SENT

muro

SERVICIO PERMANENTE

Tno. 537092

**Restaurante
Barbecue**

BANQUETES * BODAS * COMUNIONES * BAUTIZOS

Cra. Porto Cristo - Cala Millor

T. 570193

presupuestos sin compromiso